

11

HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

Co je HOPO?

- HOPO = souhrn cílů, nástrojů, rozhodovacích procesů a konkrétních opatření státu
- Cíle:
 - 1) Plná zaměstnanost (hlavní)
 - 2) Hospodářský růst
 - 3) Cenová stabilita (hlavní)
 - 4) Vnější ekonomická rovnováha = rovnováha platební bilance

Oblasti HOPO

■ Makroekonomická:

- ✓ Fiskální (rozpočtová)
- ✓ Monetární (peněžní)
- ✓ Důchodová
- ✓ Vnější obchodní a měnová

■ Mikroekonomická:

- ✓ Strukturální
- ✓ Sociální
- ✓ Důchodová
- ✓ Ochrana hospodářské soutěže

Nositelé HOPO

= subjekty podílející se na procesu formulování HOPO

1) Decizní sféra

= parlament, vláda, státní úřady, ČNB

2) Vlivová sféra

= velké podniky, politické strany, odbory, média

3) Vnější sféra

= orgány integračních seskupení

Funkce vlády

- **Efektivnost**
 - otázka alokace
- **Sociální spravedlnost**
 - přerozdělování
- **Stabilita vývoje**
 - makroekonomická rovnováha

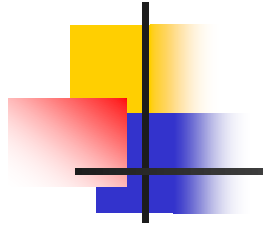

Krize

- **Klaus: „Hospodářskou krizi způsobilo selhání vlády, ne nezdar trhu“**

X

- **Sarkozy: „Nenecháme padnout automobilový průmysl, který zaměstnává jen ve Francii přímo či nepřímo deset procent aktivního obyvatelstva“**

Měli by tvůrci HOPPO usilovat o stabilizaci ekonomiky?

Pro:

- Ekonomiky jsou nestabilní, samy o sobě mají tendenci k výkyvům
 - „Recese = plýtvání zdroji“
- HOPO může ovlivnit agregátní poptávku, tak aby „vyrovnala“ výkyvy ekonomiky a zmírnila jejich negativní dopady
- Stimulace ekonomiky: ↑ vládních výdajů, ↓ daní = ↑ výkonu a zaměstnanosti

Proti:

- HOPO nemají okamžité účinky, ale působí s určitým zpožděním (u MP 6 měsíců, FP i roky)
- Často neúmyslně zesilují výkyvy
= „neškodit“
 - Nelze odstranit všechny výkyvy – omezené znalosti, predikovatelnost událostí

TRH X VLÁDA

- = základní dilema HOPO
- + trhu: efektivnost, prostor pro svobodu rozhodování, nulové náklady fungování
- - trhu: monopolizace, preference krátkodobých efektů, VS

Veřejný X soukromý sektor

- Soukromý sektor: trh manažerů, vyšší mzdy, „vynucená“ odpovědnost
- Veřejný sektor: neexistuje trh manažerů, nižší mzdy, selhání odpovědnosti

→ Řešení:

- 1) Omezení informační asymetrie
- 2) Poměrování se soukromým sektorem
- 3) Normování výkonů

Preference politických stran

LEVICE	STŘED	PRAVICE
Plná zaměstnanost	-	Stabilita cen
Spravedlivé rozdělení důchodů	-	-
-	Stabilita cen	-
Ekonomický růst	-	-
-	Ekonomický růst	Vyrovnaná platební bilance
-	Plná zaměstnanost	-
-	Spravedlivé rozdělení důchodů	-
Stabilita cen	-	Ekonomický růst
-	Vyrovnaná platební bilance	Plná zaměstnanost
-	-	-
Vyrovnaná platební bilance	-	-
-	-	Spravedlivé rozdělení důchodů

Vliv médií na HOPO

- Média = 4. složka moci
- Role: informovat, kontrolovat státní moc
- Nutná nezávislost médií
 - Přesahování politiky do médií
 - Vliv médií na politiku
- Odborná: nízký podíl X populární

Limity HOPO

- **Čas**

- časové zpoždění, politický a ekonomický cyklus

- **Vládní selhání**

- tendence k neefektivnosti

- **Vliv mezinárodních smluv a institucí**

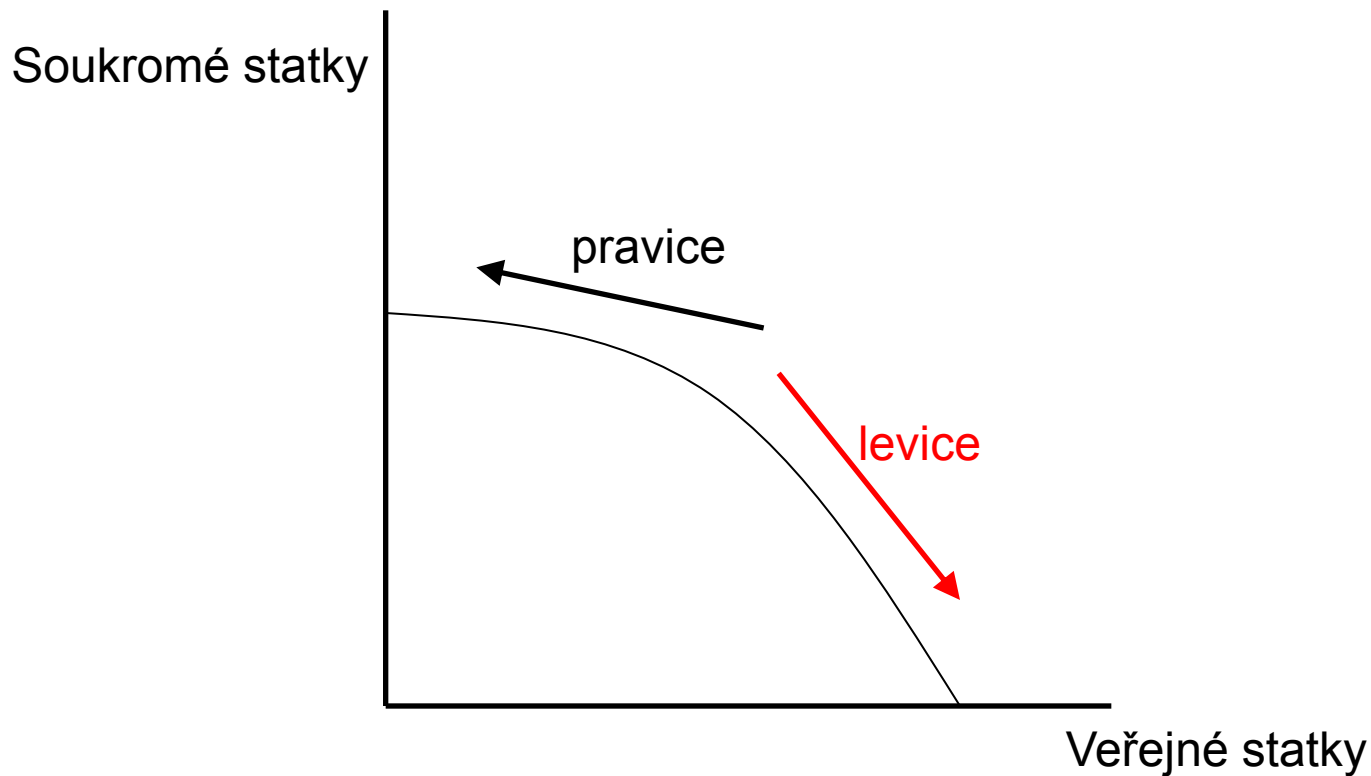
- velký význam s rostoucí integrací

Volba soukromé X veřejné statky

- VS – financovány ze státního rozpočtu
- Politici slíbí vše a navíc zadarmo
- ALE: vždy je „něco za něco“
- Množství VS může být zvýšeno, jen při poklesu SS
- Spor: proporce VS-SS = veřejná volba (voliči)

Volba soukromé X veřejné statky

Model zastupování v HOPO

Principal – agent model:

- Morální hazard
- Volič deleguje na vládu část pravomocí
- Výsledek vládní činnosti rozdělen mezi voliče a vládu
- Vláda sleduje vlastní zájmy – asymetrické informace, populismus

Racionální neznalost

- **Př. volič – předvolební sliby: všichni nabízejí „dobré věci“, co je tedy nejlepší?**
- Volič by musel zjistit detaily (letáky jsou moc obecné) = velká oběť času/nervů = nemá smysl
- Důvod: náklady jsou vyšší než přínosy
- Důsledek: slabá kontrola politiků = prostor pro jejich vlastní zájmy

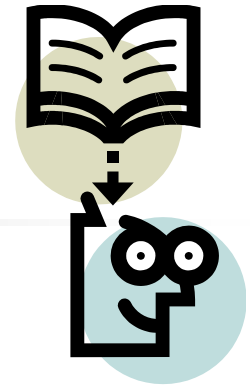
Zájmové skupiny

- = skupiny prosazující své zájmy prostřednictvím státu
- Vliv na rozhodování politiků
- Realita: prohrávají skupiny početné (spotřebitelé, daň. poplatníci) X vyhrávají málo početné
- Důvod: podíl z prospěchu z politického opatření

Zájmové skupiny - možnosti vlivu

- Lobbování
- Vystupování v médiích
- Stávka
- Demonstrace

- NOVOTNÝ, R.: **Šrotovné: Co je a co není vidět?**
- <http://www.mesec.cz/clanky/srotovne-co-je-a-co-neni-videt/>